

INSTRUKCJA PRAKTYKI ZAWODOWEJ III

(w odniesieniu do grupy zajęć B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne)

Dla studentów dwuletnich studiów magisterskich (II stopnia) odbywających praktykę zawodową ciągłą w szkole ponadpodstawowej na kierunkach ze specjalnością nauczycielską:

**Filologia angielska, Filologia germańska,
Filologia polska, Historia, Chemia, Fizyka, Wychowanie fizyczne,
Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej**

I. Informacje wstępne

1. Zgodnie z przyjętym programem studiów, w oparciu o standard kształcenia przygotowujący do wykonywania zawodu nauczyciela oraz regulamin praktyk obowiązujący w Uczelni, student zobowiązany jest do odbycia praktyki zawodowej ciągłej. Instytucjami, w których student może odbywać niniejszą praktykę są szkoły ponadpodstawowe.
2. Praktyki mogą odbywać się w szkołach ponadpodstawowych spełniających kryteria umożliwiające praktykantom realizację wyszczególnionych poniżej efektów uczenia się. Powinny dysponować odpowiednim zapleczem lokalowym oraz pedagogiczno-dydaktycznym. Szkoły zapewniają praktykantom dostęp do odpowiednio uposażonych pracowni przedmiotowych, pokoju nauczycielskiego, gabinetu pedagoga szkolnego ewentualnie gabinetu psychologa.
3. Praktyka ciągła realizowana jest w semestrze 2, w wymiarze 15 godzin (1 tydzień). Wymiar realizacyjny praktyki jest zgodny z programem studiów dla poszczególnych kierunków ze specjalnościami nauczycielskimi.
4. Praktyki stanowią integralną część procesu dydaktycznego i równorzędnie z innymi zajęciami objętymi planem studiów podlegają obowiązkowemu zaliczeniu.
5. Z ramienia szkoły praktykantami opiekują się wyznaczeni przez dyrektora szkoły nauczyciele. Zalecana jest opieka ze strony nauczyciela-wychowawcy, psychologa czy pedagoga szkolnego. W przypadku wychowawcy powinien być to nauczyciel w stopniu mianowanym, natomiast w przypadku psychologa czy pedagoga posiadać pięcioletni staż pracy.
6. Z ramienia Uczelni praktykantami opiekują się wyznaczeni nauczyciele akademicy.

II. Cele praktyki:

Celami praktyki jest przygotowanie studentki/studenta do realizacji zadań zawodowych: dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, wynikających z zawodu nauczyciela. W tym:

- zapoznanie się z organizacją pracy szkoły, warsztatem pracy nauczyciela, formami i metodami nauczania i wychowania,
- umożliwienie kształtowania i rozwoju umiejętności dydaktyczno-wychowawczych w bezpośrednim kontakcie z uczniami,
- weryfikacja własnych predyspozycji do wykonywania zawodu,
- poznanie zakresu form pomocy pedagogicznej i psychologicznej realizowanych w szkole,
- gromadzenie doświadczenia powiązanego z pracą dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą.

III. Efekty uczenia się zgodnie ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela:

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- a) B.3.W1. zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają;
- b) B.3.W2. organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego;
- c) B.3.W3. zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- a) B.3.U1. wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze;
- b) B.3.U2. wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów;
- c) B.3.U3. wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas;
- d) B.3.U4. wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo- -wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich;
- e) B.3.U5. zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych;
- f) B.3.U6. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczone w czasie praktyk.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- a) B.3.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy.

IV. Szczegółowe zadania realizowane podczas praktyki:

W trakcie odbywania praktyk studentka/student:

- zapoznaje się ze specyfiką pracy szkoły ponadpodstawowej, w szczególności z:
  - zadaniami charakterystycznymi dla tego typu placówki,
  - środowiskiem działania szkoły,
  - organizacją szkoły,
  - statutem szkoły,
  - planem pracy szkoły,
  - programem wychowawczo-profilaktycznym,
  - bezpieczeństwem uczniów w szkole i poza nią,
  - rolą i zadaniami działających w szkole organów społecznych.
- obserwuje pracę opiekuńczo-wychowawczą nauczycieli, w tym prowadzone przez nich lekcje wychowawcze oraz pozalekcyjne działania opiekuńczo-wychowawczych,
- obserwuje aktywność uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, poznaje zainteresowania uczniów i wzajemne relacje pomiędzy nimi,
- samodzielnie przygotowuje, przeprowadza i ewaluje przynajmniej jedną lekcję wychowawczą,
- zapoznaje się z realizacją zasad edukacji włączającej w odniesieniu do wybranych przedmiotów,
- w miarę możliwości obserwuje pracę pedagoga lub psychologa w szkole oraz zespołu wychowawców.

V. Organizacja praktyki:

1. Student odbywa praktykę na podstawie umowy o organizację praktyk ciągłych zawartą pomiędzy Uczelnią a placówką.
2. Absencję podczas trwania praktyki student usprawiedliwia zwolnieniem lekarskim lub dokumentem urzędowym przedstawionym dyrektorowi szkoły oraz opiekunowi praktyki z ramienia Uczelni. Opuszczone dni powinny być odrobione w uzgodnieniu z opiekunem praktyk zarówno z ramienia szkoły jak i Uczelni.
3. Nieusprawiedliwiona nieobecność powoduje niezaliczenie praktyki.

VI. Przebieg praktyki:

Obowiązkiem studentki/studenta jest:

- zapoznanie się z instrukcją praktyk,
- realizacja praktyki w wymiarze 15 godzin w semestrze 2 w terminie ustalonym przez Uczelnię,
- zapoznanie się z dokumentami, warunkami, bazą, wyposażeniem, strukturą organizacyjną placówki,
- hospitowanie prowadzonych przez nauczyciela zajęć wychowawczych,

- aktywne uczestnictwo w działaniach wychowawczych, opiekuńczych i dydaktycznych podejmowanych w placówce,
- samodzielne przeprowadzenie przynajmniej jednej lekcji wychowawczej,
- systematyczne prowadzenie portfolio, w którym studentka/student opisuje zadania wynikające z punktu IV niniejszej instrukcji. Opis zadań w portfolio musi zawierać termin i obszar zrealizowanych zadań,
- analizowanie i podsumowanie przebiegu praktyki z opiekunem z ramienia Uczelni.

VII. Zadania opiekuna praktyk w szkole:

1. Zadania opiekuna wynikają z zadań szczegółowych realizowanych przez studenta w czasie praktyki. W szczególności odnoszą się do:

- zapoznania studenta ze specyfiką i zadaniami szkoły, w tym obowiązującymi w szkole dokumentami oraz realizowanymi programami
- opieki w wymiarze dydaktycznym oraz psychologiczno-pedagogicznym
- umożliwienia studentowi obserwacji i prowadzenia lekcji wychowawczych oraz pozalekcyjnych zajęć opiekuńczo-wychowawczych
- włączenia studenta do pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
- koordynowania samodzielnej pracy studenta
- zaliczenia praktyki (uzupełnienie „Karty zaliczenia efektów”, „Oceny praktyki zawodowej”, sprawdzenie dziennika praktyk)

VIII. Zaliczenie praktyk:

1. Zaliczenia praktyki dokonuje opiekun praktyk z ramienia uczelni na podstawie zrealizowanych efektów uczenia się, pozytywnej oceny praktyki oraz dokumentacji praktyki:

- a) „Karty zaliczenia efektów uczenia się” wypełnionej przez opiekuna praktyki z ramienia szkoły wraz z oceną osiągniętych efektów (ocena wg skali stopni używanej na Uczelni: 5.0; 4.5; 4.0; 3.5; 3.0; 2.0)
- b) „Oceny praktyki zawodowej” wraz z opinią opiekuna z ramienia szkoły (ocena wg skali stopni używanej na Uczelni);
- c) dziennika praktyki poświadczonego przez szkołę;
- d) scenariusza przeprowadzonych zajęć wychowawczych z ich oceną, wystawioną przez opiekuna z ramienia placówki,
- e) zgromadzonego w czasie odbywania praktyki portfolio (do wglądu),
- f) pisemnego sprawozdania z praktyki zawierającego własne refleksje na temat:
  - analizowanej w trakcie praktyki dokumentacji placówki,
  - hospitowanych zajęć programowych i/lub pozaprogramowych,
  - przeprowadzonych przez siebie zajęć,

- obserwowanej w czasie trwania praktyki grupy rówieśniczej (klasy szkolnej),
- spostrzeżeń związanych z wykonanymi podczas praktyki zadaniami.

2. Pełną dokumentację z przebiegu praktyki należy przedstawić opiekunowi praktyki z ramienia uczelni w ciągu tygodnia od zakończenia praktyki. Studenci studiów niestacjonarnych składają wymagane dokumenty na najbliższym zjeździe po zakończonej praktyce.

IX. Dokumentacja praktyki dydaktycznej:

1. Instrukcja przebiegu praktyk obowiązująca studentów i nauczycieli będących opiekunami praktyk.
2. Dziennik praktyk.
3. „Karta zaliczenia efektów uczenia się” oraz „Ocena praktyki zawodowej”, wypełnione przez opiekuna z ramienia szkoły. Na tej podstawie koordynator z ramienia Uczelni wpisuje zaliczenie. Dokumenty w/w są przekazywane później doteczki osobowej studenta.
4. „Zaliczenie praktyki studenckiej ciągłej” (zaliczenie wpisywane przez nauczyciela akademickiego na podstawie „Karty zaliczenia efektów uczenia się” i „Oceny praktyki zawodowej” oraz dziennika praktyk).

X. Uwagi dodatkowe:

1. Dyrektor szkoły zapewnia warunki realizacji praktyki, które umożliwią praktykantom pełne wykonanie zadań.
2. W czasie trwania praktyki studenci są zobowiązani do przestrzegania dyscypliny i regulaminu pracy obowiązującego w szkole.
3. Konspekt lekcji w formie pisemnej powinien być przedstawiony szkolnemu opiekunowi praktyki do zatwierdzenia nie później niż w przeddzień prowadzonej lekcji. Zatwierdzenie konspektu jest równoznaczne z dopuszczeniem praktykanta do prowadzenia lekcji.

KARTA ZALICZENIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Praktyka psychologiczno-pedagogiczna

(specjalność nauczycielska; studia II stopnia)

Dyrekcja Zakładu Pracy zaświadcza, że student .....

odbył praktykę zawodową w okresie od ..... do .....

W czasie trwania praktyki zawodowej student utrwalił wiedzę oraz zdobył następujące umiejętności i kompetencje społeczne:

Lp.	1.Wiedza; 2. Umiejętności; 3. Kompetencje społeczne	Zaliczone Ocena: 5.0; 4.5; 4.0; 3.5; 3.0	Niezaliczone Ocena: 2.0
1.	Student zna i rozumie: B.3.W1. zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają		
	B.3.W2. organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego		
	B.3.W3. zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią		
2.	Student potrafi: B.3.U1. wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze		
	B.3.U2. wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów		
	B.3.U3. wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas		
	B.3.U4. wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo- wychowawczych nauczycieli, w		

	tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich		
	B.3.U5. zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych		
	B.3.U6. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczone w czasie praktyk.		
3.	Student jest gotów do: B.3.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy		

II. Ocena praktyki: .....

.....

Opiekun praktykanta z ramienia Zakładu

.....

Dyrektor Zakładu Pracy

.....

Opiekun praktykanta z ramienia Uczelni

INSTRUKCJA PRAKTYKI ZAWODOWEJ IV

(w odniesieniu do grupy zajęć D. Przygotowanie dydaktyczne dla nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć)

Dla studentów dwuletnich studiów magisterskich (II stopnia) odbywających praktykę zawodową ciągłą w szkole ponadpodstawowej na kierunkach ze specjalnością nauczycielską:

**Filologia angielska, Filologia germańska,
Filologia polska, Historia, Chemia, Fizyka, Wychowanie fizyczne,
Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej**

I. Informacje wstępne:

1. Zgodnie z przyjętym programem studiów, w oparciu o standard kształcenia przygotowujący do wykonywania zawodu nauczyciela oraz regulamin praktyk obowiązujący w Uczelni, student zobowiązany jest do odbycia:
  - a) **ćwiczeń metodycznych w szkole (praktyki dydaktycznej śródrocznej)** – w wymiarze 30 godzin;
  - b) **praktyki dydaktycznej ciągłej** – w wymiarze 60 godzin (3 tygodnie).
2. **Praktyka śródroczna** odbywa się w ciągu roku akademickiego jako element zajęć z dydaktyki przedmiotowej w semestrze 2 – w szkole ponadpodstawowej, przy udziale nauczyciela akademickiego, nauczyciela przedmiotu w szkole oraz grupy studentów.
3. **Praktyka ciągła** realizowana jest w październiku w semestrze 3 – w szkole ponadpodstawowej w oparciu o uczelniane skierowanie na praktykę.
4. Podczas realizacji **praktyki ciągłej** studenta obowiązuje 4-godzinny dzień pracy.
5. Praktyki stanowią integralną część procesu dydaktycznego i równorzędnie z innymi zajęciami objętymi planem studiów podlegają obowiązkowemu zaliczeniu.
6. Praktyki mogą odbywać się w szkołach ponadpodstawowych spełniających kryteria umożliwiające praktykantom realizację wyszczególnionych poniżej efektów uczenia się. Powinny dysponować odpowiednim zapleczem lokalowym oraz pedagogiczno-dydaktycznym. Szkoły zapewniają praktykantom dostęp do odpowiednio wyposażonych pracowni przedmiotowych (pomoce dydaktyczne, w tym multimedia), a w przypadku praktyk śródrocznych pomieszczenia, w którym możliwe będzie przeanalizowanie hospitowanej czy prowadzonej przez studentów lekcji.
7. Z ramienia szkoły praktykantami opiekują się wyznaczeni przez dyrektora szkoły nauczyciele. Opiekunem może zostać nauczyciel w stopniu mianowanym, posiadający uprawnienia do nauczania danego przedmiotu.

8. Z ramienia Uczelni praktykantami opiekują się wyznaczeni nauczyciele akademicy.

II. Cele praktyki:

1. Zapoznanie się studenta z organizacją pracy szkoły, warsztatem pracy nauczyciela, formami oraz metodami nauczania i wychowania.
2. Kształtowanie i rozwój umiejętności dydaktyczno-wychowawczych studenta w bezpośrednim kontakcie z uczniami.
3. Weryfikacja przez studenta własnych predyspozycji do wykonywania zawodu.

III. Efekty uczenia się zgodnie ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela:

1. W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:
  - a) D.2/E.2.W1. zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty;
  - b) D.2/E.2.W2. sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty;
  - c) D.2/E.2.W3. rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.
2. W zakresie umiejętności absolwent potrafi:
  - a) D.2/E.2.U1. wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej;
  - b) D.2/E.2.U2. zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć;
  - c) D.2/E.2.U3. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.
3. W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:
  - a) D.2/E.2.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.

IV. Szczegółowe zadania realizowane przez studenta podczas praktyk:

1. Zapoznanie się z:
  - a) instrukcją praktyk;
  - b) zadaniami i obowiązkami związanymi z praktyką;
  - c) regulaminem szkoły, w której odbywa się praktyka;
  - d) sposobem funkcjonowania oraz organizacją pracy szkoły lub placówki dydaktycznej;

- e) pracą nauczyciela przedmiotu;
  - f) wewnątrzszkolnym systemem oceniania;
  - g) zasadami prowadzenia podstawowej dokumentacji związanej z procesem dydaktycznym.
2. Obserwacja (w miarę możliwości) pracy zespołu wychowawców klas oraz samorządu uczniowskiego.
  3. Obserwacja zajęć przedmiotowych.
  4. Uczestnictwo w pozalekcyjnych działaniach opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym dyżurach na przerwach międzylekcyjnych.
  5. Uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych.
  6. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem dostępnej infrastruktury pracowni przedmiotowej oraz zasobów biblioteki szkolnej; analiza przebiegu zajęć.
  7. Praca indywidualna z uczniami (diagnozowanie zdolności i potrzeb, projektowanie i realizowanie zajęć z wybranym uczniem lub grupą uczniów).
  8. Udział w spotkaniach zespołu przedmiotowego (w miarę możliwości).
  9. Podsumowanie praktyk przy udziale nauczyciela-opiekuna praktyki, nauczycieli akademickich odpowiedzialnych za przygotowanie nauczycielskie studentów.

V. Organizacja praktyk:

1. Student odbywa praktykę na podstawie umowy o organizację praktyk ciągłych zawartą pomiędzy Uczelnią a placówką.
2. Absencję podczas trwania praktyki student usprawiedliwia zwolnieniem lekarskim lub dokumentem urzędowym przedstawionym dyrektorowi szkoły oraz opiekunowi praktyki z ramienia Uczelni. Opuszczone dni powinny być odrobione w uzgodnieniu z opiekunem praktyk zarówno z ramienia szkoły jak i Uczelni.
3. Nieusprawiedliwiona nieobecność powoduje niezaliczenie praktyki.

VI. Przebieg praktyk:

1. W ramach **praktyki śródrocznej** student:
  - a) obserwuje przedmiotowe lekcje nauczycieli i wyciąga wnioski z obserwacji;
  - b) samodzielnie przygotowuje, przeprowadza i ewaluje przynajmniej jedną lekcję przedmiotową;
  - c) obserwuje lekcje pozostałych studentów z grupy, bierze udział w ewaluacji tych lekcji.
2. W ramach **praktyki ciągłej** student:
  - a) prowadzi 20 lekcji; zaleca się, aby lekcje były zróżnicowane pod względem treści nauczania, jak i pod względem metodycznym (różne typy lekcji, metody, formy, techniki itp.); wskazane jest przeprowadzenie lekcji poświęconych poprawie prac klasowych i domowych, które student samodzielnie zadał, sprawdził, ocenił i przygotował informację zwrotną dla ucznia;

- b) obserwuje 20 godzin lekcji przedmiotu i godzin wychowawczych nauczyciela-opiekuna praktyk, innych nauczycieli, a także – w miarę możliwości – innych praktykantów i wyciąga wnioski z obserwacji;
- c) poświęca 10 godzin na asystowanie nauczycielowi, prowadząc zajęcia spersonalizowane z jednym, wskazanym przez nauczyciela uczniem z uwzględnieniem zasad edukacji włączającej (w tym: obserwuje jego aktywność, diagnozuje problemy, potrzeby i zdolności, projektuje indywidualne działania, prowadzi kilka zajęć, ewaluuje je) lub z grupą uczniów, np. w ramach kół zainteresowań lub realizacji szkolnych projektów edukacyjnych;
- d) pozostałe 10 godzin przeznacza na:
  - ustalenie planu praktyki z opiekunem,
  - aktywne uczestniczenie w życiu szkoły: dyżury, wycieczki, zespoły przedmiotowe i zadaniowe (w miarę możliwości), różne formy współpracy szkoły ze środowiskiem lokalnym, apele, zajęcia pozalekcyjne, imprezy szkolne, spotkania samorządu uczniowskiego,
  - analizę sytuacji i zdarzeń pedagogicznych zaobserwowanych lub doświadczonych w czasie praktyk zawodowych (pod kierunkiem opiekuna praktyk, psychologa i pedagoga szkolnego oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego – podczas konsultacji na Uczelni),
  - zapoznanie się z treściami nauczania w okresie objętym praktyką (planem dydaktycznym), z dziennikiem lekcyjnym, z zeszytami uczniów, podręcznikami, przewodnikami, wyposażeniem pracowni, zasobami i organizacją pracy biblioteki szkolnej,
  - omawianie lekcji obserwowanych, przygotowanych i przeprowadzonych.

VII. Zadania opiekuna praktyk w szkole:

1. Zadania opiekuna wynikają z zadań szczegółowych realizowanych przez studenta w czasie praktyki. W szczególności odnoszą się do:

- zapoznania studenta ze specyfiką i zadaniami szkoły, w tym obowiązującymi w szkole dokumentami, realizowanymi programami, wewnątrzszkolnym systemem oceniania itp.
- opieki w wymiarze dydaktycznym (przygotowanie do hospitacji i prowadzenia zajęć)
- włączenia studenta (w miarę możliwości) do pracy zespołu przedmiotowego, zajęć pozalekcyjnych czy współpracy z samorządem uczniowskim
- włączenia studenta do pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
- koordynowania samodzielnej pracy studenta
- zaliczenia praktyki (uzupełnienie „Karty zaliczenia efektów”, „Oceny praktyki zawodowej”, sprawdzenie dziennika praktyk)

VIII. Zaliczenie praktyki:

1. Zaliczenia praktyki dokonuje opiekun praktyk z ramienia uczelni na podstawie pozytywnej oceny praktyki oraz dokumentacji praktyki:
  - a) „Karty zaliczenia efektów uczenia się” wypełnionej przez opiekuna praktyki z ramienia szkoły wraz z oceną osiągniętych efektów (ocena wg skali stopni używanej na Uczelni: 5.0; 4.5; 4.0; 3.5; 3.0; 2.0)
  - b) „Oceny praktyki zawodowej” wraz z opinią opiekuna z ramienia szkoły (ocena wg skali stopni używanej na Uczelni);
  - c) dziennika praktyki poświadczonego przez szkołę;
  - d) konspektów lekcji;
  - e) notatek z hospitowanych lekcji (do wglądu).
2. Pełną dokumentację z przebiegu praktyki należy przedstawić opiekunowi praktyki z ramienia uczelni w ciągu tygodnia od zakończenia praktyki. Studenci studiów niestacjonarnych składają wymagane dokumenty na najbliższym zjeździe po zakończonej praktyce.

IX. Dokumentacja praktyki dydaktycznej:

1. Instrukcja przebiegu praktyk obowiązująca studentów i nauczycieli będących opiekunami praktyk.
2. Dziennik praktyk.
3. „Karta zaliczenia efektów uczenia się” oraz „Ocena praktyki zawodowej”, wypełnione przez opiekuna z ramienia szkoły. Na tej podstawie koordynator z ramienia Uczelni wpisuje zaliczenie. Dokumenty w/w są przekazywane później doteczki osobowej studenta.
4. „Zaliczenie praktyki studenckiej ciągłej” (zaliczenie wpisywane przez nauczyciela akademickiego na podstawie „Karty zaliczenia efektów uczenia się” i „Oceny praktyki zawodowej” oraz dziennika praktyk).

X. Uwagi dodatkowe:

1. Dyrektor szkoły zapewnia warunki realizacji praktyki, które umożliwią praktykantom pełne wykonanie zadań.
2. W czasie trwania praktyki studenci są zobowiązani do przestrzegania dyscypliny i regulaminu pracy obowiązującego w szkole.
3. Konspekt lekcji w formie pisemnej powinien być przedstawiony szkolnemu opiekunowi praktyki do zatwierdzenia nie później niż w przeddzień prowadzonej lekcji. Zatwierdzenie konspektu jest równoznaczne z dopuszczeniem praktykanta do prowadzenia lekcji.

KARTA ZALICZENIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Praktyka dydaktyczna

(specjalność nauczycielska; studia II stopnia)

Dyrekcja Zakładu Pracy zaświadcza, że student .....
odbył praktykę zawodową w okresie od ..... do .....

W czasie trwania praktyki zawodowej student utrwalił wiedzę oraz zdobył następujące umiejętności i kompetencje społeczne:

Lp.	1.Wiedza; 2. Umiejętności; 3. Kompetencje społeczne	Zaliczone Ocena: 5.0; 4.5; 4.0; 3.5; 3.0	Niezaliczone Ocena: 2.0
1.	Student zna i rozumie: D.2/E.2.W1. zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty		
	D.2/E.2.W2. sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty		
	D.2/E.2.W3. rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty		
2.	Student potrafi: D.2/E.2.U1. wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej		
	D.2/E.2.U2. zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć		
	D.2/E.2.U3. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz		

	nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk		
3.	Student jest gotów do: D.2/E.2.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzenia swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych		

II. Ocena praktyki: .....

.....

Opiekun praktykanta z ramienia Zakładu

.....

Dyrektor Zakładu Pracy

.....

Opiekun praktykanta z ramienia Uczelni

- *Specjalność nauczycielska*

INSTRUKCJA PRAKTYKI ZAWODOWEJ IV
(w odniesieniu do grupy zajęć D. Przygotowanie dydaktyczne dla nauczania
kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć)
Dla studentów dwuletnich studiów magisterskich (II stopnia) odbywających praktykę
zawodową ciągłą w szkole podstawowej na kierunku Fizyka ze specjalnością
nauczycielską: Przyroda

XI. Informacje wstępne:

9. Zgodnie z przyjętym programem studiów, w oparciu o standard kształcenia przygotowujący do wykonywania zawodu nauczyciela oraz regulamin praktyk obowiązujący w Uczelni, student zobowiązany jest do odbycia:
  - c) **ćwiczeń metodycznych w szkole (praktyki dydaktycznej śródrocznej)** – w wymiarze 30 godzin;
  - d) **praktyki dydaktycznej ciągłej** – w wymiarze 60 godzin (2 tygodnie).
10. **Praktyka śródroczna** odbywa się w ciągu roku akademickiego jako element zajęć z dydaktyki przedmiotowej w semestrze 2 – w szkole podstawowej, przy udziale nauczyciela akademickiego, nauczyciela przedmiotu w szkole oraz grupy studentów.
11. **Praktyka ciągła** realizowana jest w październiku w semestrze 2 – w szkole podstawowej w oparciu o uczelniane skierowanie na praktykę.
12. Podczas realizacji **praktyki ciągłej** studenta obowiązuje 3-godzinny dzień pracy.
13. Praktyki stanowią integralną część procesu dydaktycznego i równorzędnie z innymi zajęciami objętymi planem studiów podlegają obowiązkowemu zaliczeniu.
14. Praktyki mogą odbywać się w szkołach podstawowych spełniających kryteria umożliwiające praktykantom realizację wyszczególnionych poniżej efektów uczenia się. Powinny dysponować odpowiednim zapleczem lokalowym oraz pedagogiczno-dydaktycznym. Szkoły zapewniają praktykantom dostęp do odpowiednio wyposażonych pracowni przedmiotowych (pomoce dydaktyczne, w tym multimedia), a w przypadku praktyk śródrocznych pomieszczenia, w którym możliwe będzie przeanalizowanie hospitowanej czy prowadzonej przez studentów lekcji.
15. Z ramienia szkoły praktykantami opiekują się wyznaczeni przez dyrektora szkoły nauczyciele. Opiekunem może zostać nauczyciel w stopniu mianowanym, posiadający uprawnienia do nauczania danego przedmiotu.
16. Z ramienia Uczelni praktykantami opiekują się wyznaczeni nauczyciele akademicy.

XII. Cele praktyki:

4. Zapoznanie się studenta z organizacją pracy szkoły, warsztatem pracy nauczyciela, formami oraz metodami nauczania i wychowania.
5. Kształtowanie i rozwój umiejętności dydaktyczno-wychowawczych studenta w bezpośrednim kontakcie z uczniami.
6. Weryfikacja przez studenta własnych predyspozycji do wykonywania zawodu.

XIII. Efekty uczenia się zgodnie ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela:

4. W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:
  - d) E.2.W1. zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty;
  - e) E.2.W2. sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty;
  - f) E.2.W3. rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.
5. W zakresie umiejętności absolwent potrafi:
  - d) E.2.U1. wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej;
  - e) E.2.U2. zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć;
  - f) E.2.U3. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.
6. W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:
  - b) E.2.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.

XIV. Szczegółowe zadania realizowane przez studenta podczas praktyk:

10. Zapoznanie się z:
  - h) instrukcją praktyk;
  - i) zadaniami i obowiązkami związanymi z praktyką;
  - j) regulaminem szkoły, w której odbywa się praktyka;
  - k) sposobem funkcjonowania oraz organizacją pracy szkoły lub placówki dydaktycznej;
  - l) pracą nauczyciela przedmiotu;
  - m) wewnątrzszkolnym systemem oceniania;
  - n) zasadami prowadzenia podstawowej dokumentacji związanej z procesem dydaktycznym.

11. Obserwacja (w miarę możliwości) pracy zespołu wychowawców klas oraz samorządu uczniowskiego.
12. Obserwacja zajęć przedmiotowych.
13. Uczestnictwo w pozalekcyjnych działaniach opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym dyżurach na przerwach międzylekcyjnych.
14. Uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych.
15. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem dostępnej infrastruktury pracowni przedmiotowej oraz zasobów biblioteki szkolnej; analiza przebiegu zajęć.
16. Praca indywidualna z uczniami (diagnozowanie zdolności i potrzeb, projektowanie i realizowanie zajęć z wybranym uczniem lub grupą uczniów).
17. Udział w spotkaniach zespołu przedmiotowego (w miarę możliwości).
18. Podsumowanie praktyk przy udziale nauczyciela-opiekuna praktyki, nauczycieli akademickich odpowiedzialnych za przygotowanie nauczycielskie studentów.

XV. Organizacja praktyk:

1. Student odbywa praktykę na podstawie umowy o organizację praktyk ciągłych zawartą pomiędzy Uczelnią a placówką.
2. Absencję podczas trwania praktyki student usprawiedliwia zwolnieniem lekarskim lub dokumentem urzędowym przedstawionym dyrektorowi szkoły oraz opiekunowi praktyki z ramienia Uczelni. Opuszczone dni powinny być odrobione w uzgodnieniu z opiekunem praktyk zarówno z ramienia szkoły jak i Uczelni.
3. Nieusprawiedliwiona nieobecność powoduje niezaliczenie praktyki.

XVI. Przebieg praktyk:

3. W ramach **praktyki śródrocznej** student:
  - d) obserwuje przedmiotowe lekcje nauczycieli i wyciąga wnioski z obserwacji;
  - e) samodzielnie przygotowuje, przeprowadza i ewaluje przynajmniej jedną lekcję przedmiotową;
  - f) obserwuje lekcje pozostałych studentów z grupy, bierze udział w ewaluacji tych lekcji.
4. W ramach **praktyki ciągłej** student:
  - e) prowadzi 10 lekcji; zaleca się, aby lekcje były zróżnicowane pod względem treści nauczania, jak i pod względem metodycznym (różne typy lekcji, metody, formy, techniki itp.); wskazane jest przeprowadzenie lekcji poświęconych poprawie prac klasowych i domowych, które student samodzielnie zadał, sprawdził, ocenił i przygotował informację zwrotną dla ucznia;
  - f) obserwuje 10 godzin lekcji przedmiotu i godzin wychowawczych nauczyciela-opiekuna praktyk, innych nauczycieli, a także – w miarę możliwości – innych praktykantów i wyciąga wnioski z obserwacji;
  - g) poświęca 5 godzin na asystowanie nauczycielowi, prowadząc zajęcia spersonalizowane z jednym, wskazanym przez nauczyciela uczniem z

uwzględnieniem zasad edukacji włączającej (w tym: obserwuje jego aktywność, diagnozuje problemy, potrzeby i zdolności, projektuje indywidualne działania, prowadzi kilka zajęć, ewaluuje je) lub z grupą uczniów, np. w ramach kół zainteresowań lub realizacji szkolnych projektów edukacyjnych;

h) pozostałe 5 godzin przeznacza na:

- ustalenie planu praktyki z opiekunem,
- aktywne uczestniczenie w życiu szkoły: dyżury, wycieczki, zespoły przedmiotowe i zadaniowe (w miarę możliwości), różne formy współpracy szkoły ze środowiskiem lokalnym, apele, zajęcia pozalekcyjne, imprezy szkolne, spotkania samorządu uczniowskiego,
- analizę sytuacji i zdarzeń pedagogicznych zaobserwowanych lub doświadczonych w czasie praktyk zawodowych (pod kierunkiem opiekuna praktyk, psychologa i pedagoga szkolnego oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego – podczas konsultacji na Uczelni),
- zapoznanie się z treściami nauczania w okresie objętym praktyką (planem dydaktycznym), z dziennikiem lekcyjnym, z zeszytami uczniów, podręcznikami, przewodnikami, wyposażeniem pracowni, zasobami i organizacją pracy biblioteki szkolnej,
- omawianie lekcji obserwowanych, przygotowanych i przeprowadzonych.

XVII. Zadania opiekuna praktyk w szkole:

1. Zadania opiekuna wynikają z zadań szczegółowych realizowanych przez studenta w czasie praktyki. W szczególności odnoszą się do:

- zapoznania studenta ze specyfiką i zadaniami szkoły, w tym obowiązującymi w szkole dokumentami, realizowanymi programami, wewnątrzszkolnym systemem oceniania itp.
- opieki w wymiarze dydaktycznym (przygotowanie do hospitacji i prowadzenia zajęć)
- włączenia studenta (w miarę możliwości) do pracy zespołu przedmiotowego, zajęć pozalekcyjnych czy współpracy z samorządem uczniowskim
- włączenia studenta do pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
- koordynowania samodzielnej pracy studenta
- zaliczenia praktyki (uzupełnienie „Karty zaliczenia efektów”, „Oceny praktyki zawodowej”, sprawdzenie dziennika praktyk)

XVIII. Zaliczenie praktyki:

3. Zaliczenia praktyki dokonuje opiekun praktyk z ramienia uczelni na podstawie pozytywnej oceny praktyki oraz dokumentacji praktyki:

- a) „Karty zaliczenia efektów uczenia się” wypełnionej przez opiekuna praktyki z ramienia szkoły wraz z oceną osiągniętych efektów (ocena wg skali stopni

używanej na Uczelni: 5.0; 4.5; 4.0; 3.5; 3.0; 2.0)

- b) „Oceny praktyki zawodowej” wraz z opinią opiekuna z ramienia szkoły (ocena wg skali stopni używanej na Uczelni);
  - c) dziennika praktyki poświadczonego przez szkołę;
  - d) konspektów lekcji;
  - e) notatek z hospitowanych lekcji (do wglądu).
4. Pełną dokumentację z przebiegu praktyki należy przedstawić opiekunowi praktyki z ramienia uczelni w ciągu tygodnia od zakończenia praktyki. Studenci studiów niestacjonarnych składają wymagane dokumenty na najbliższym zjeździe po zakończonej praktyce.

XIX. Dokumentacja praktyki dydaktycznej:

- 3. Instrukcja przebiegu praktyk obowiązująca studentów i nauczycieli będących opiekunami praktyk.
- 4. Dziennik praktyk.
- 3. „Karta zaliczenia efektów uczenia się” oraz „Ocena praktyki zawodowej”, wypełnione przez opiekuna z ramienia szkoły. Na tej podstawie koordynator z ramienia Uczelni wpisuje zaliczenie. Dokumenty w/w są przekazywane później doteczki osobowej studenta.
- 4. „Zaliczenie praktyki studenckiej ciągłej” (zaliczenie wpisywane przez nauczyciela akademickiego na podstawie „Karty zaliczenia efektów uczenia się” i „Oceny praktyki zawodowej” oraz dziennika praktyk).

XX. Uwagi dodatkowe:

- 1. Dyrektor szkoły zapewnia warunki realizacji praktyki, które umożliwią praktykantom pełne wykonanie zadań.
- 2. W czasie trwania praktyki studenci są zobowiązani do przestrzegania dyscypliny i regulaminu pracy obowiązującego w szkole.
- 3. Konspekt lekcji w formie pisemnej powinien być przedstawiony szkolnemu opiekunowi praktyki do zatwierdzenia nie później niż w przeddzień prowadzonej lekcji. Zatwierdzenie konspektu jest równoznaczne z dopuszczeniem praktykanta do prowadzenia lekcji.

KARTA ZALICZENIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Praktyka dydaktyczna

(specjalność nauczycielska; studia II stopnia)

Dyrekcja Zakładu Pracy zaświadcza, że student .....

odbył praktykę zawodową w okresie od ..... do .....

W czasie trwania praktyki zawodowej student utrwalił wiedzę oraz zdobył następujące umiejętności i kompetencje społeczne:

Lp.	1.Wiedza; 2. Umiejętności; 3. Kompetencje społeczne	Zaliczone Ocena: 5.0; 4.5; 4.0; 3.5; 3.0	Niezaliczone Ocena: 2.0
1.	Student zna i rozumie: E.2.W1. zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty		
	E.2.W2. sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty		
	E.2.W3. rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty		
2.	Student potrafi: E.2.U1. wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej		
	E.2.U2. zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć		
	E.2.U3. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli		

	akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczone w czasie praktyk		
3.	Student jest gotów do: E.2.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzenia swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych		

II. Ocena praktyki: .....

.....

Opiekun praktykanta z ramienia Zakładu

.....

Dyrektor Zakładu Pracy

.....

Opiekun praktykanta z ramienia Uczelni